

FIȘA DISCIPLINEI

Universitatea Academiei de Științe a Moldovei Facultatea Științe Socioumanistice			Denumirea cursului: Limbă și civilizația (latina și greacă) Codul cursului în planul de studii: S.01.O.004				
Nivelul calificării ISCED: 6 Domeniul de formare profesională: 221 Filosofie Specialitatea: 221.1 Filosofie			Catedra responsabilă de curs: Catedra Limbi și Literaturi Titular/Responsabil de curs: dr. conf., Aurelia Hanganu				
Total ore			Număr de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare	Număr de credite
total	contact direct	studiu individual	curs	seminar	laborator		
180	60	120	15	45	0	E	6

Descriere succintă a corelării cursului cu programul de studii

Pentru contemporanii noștri e destul de dificil a percepe semnificația imaginilor și personajelor mitologice și literare antice, intrate în literatura clasică europeană, precum și a înțelege conținutul semantic original al terminologiei științifice și social-politice, fără a cunoaște temeiurile culturii greco-latine antice. Or, o atare cunoaștere se poate realiza și prin intermediul limbii latine, care este purtătoarea de drept a acestei civilizații. Prezentul curs se orientează spre o cunoaștere a culturii clasice prin intermediul textelor, constituind și un suport pentru analiza evoluției istorice a conceptelor clasice antice în cultura modernă și în limbile romanice precum și a legilor fonetice care s-au produs în procesul formării limbii române. Pornindu-se de la ideea că latina „docta est doctosque facit”, studenților li se vor propune texte și exerciții care să faciliteze o însușire conștientă și activă a fenomenelor gramaticale în vederea traducerii și interpretării textelor latinești originale, iar la o primă etapă și adaptate. Cursul va încerca să asigure într-un timp relativ scurt însușirea unui volum necesar de cunoștințe ce țin de limba latină cu aplicații asupra limbilor română și romanice. Fiecare lecție va cuprinde în mod obligatoriu compartimentele: gramatică latină, text, minimum lexical, comentarii de cultură și civilizație antică, interpretarea maximelor (acestea din urmă asigurând aspectul educativ al lecției), paralele cu material românesc. Reprezentând o etapă de inițiere și ținând cont că destinatarii acestui curs sunt cei care abia încep studierea limbii latine, o atenție susținută se acordă regulilor de pronunțare și accentuare, precum și memorizării aforismelor latine, care vor contribui eficient la formarea și lărgirea orizontului cultural al viitorului filolog.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe generale:

- Cunoașterea, identificarea și interpretarea conceptelor și teoriilor fundamentale ale filosofiei;
- Dezvoltarea capacității de memorare, generalizare și analiză critică a informației din domeniul filosofiei, care permite viitorului specialist să își asume responsabilități și să se adapteze operativ la modificările din societate;
- Comunicarea logică, coerentă, argumentată a informației privind diverse tipuri de filosofie și stiluri de filosofare în limba de stat și alte limbi, în medii profesionale și alte medii social-economice;
- Aplicarea tehnologiilor informaționale și a tehnicilor de management al informației;
- Proiectarea activității profesionale atât independent, cât și cu semenii în cadrul echipei, sau cu factori de decizie, într-un context național și internațional.

Competențe specifice:

- Capacitatea de a citi, traduce și comenta un text latin;
- Capacitatea de a urmări și a evalua argumentele și de a descoperi esența acestora;
- Abilitatea de a utiliza și a manipula tehnologiile informaționale;
- Capacitatea de a reflecta critic asupra obiectului și scopului învățării;
- Capacitatea de a lucra în mod cooperant și flexibil în cadrul unei echipe;
- Demonstrarea abilităților de analiză în luarea deciziilor în plan profesional;
- Generalizarea cunoștințelor din domeniul științelor socio-umane;
- Analiza și sinteza diverselor teorii și opinii în domeniul limbii și civilizației latine;
- Determinarea relațiilor interdisciplinare și evidențierea utilității lor;
- Comunicarea ideilor, problemelor și soluțiilor din domeniul științelor socio-umane atât într-un mediu specializat, cât și în unul nespecializat;
- Formularea și argumentarea punctelor de vedere proprii în domeniul limbii latine și a civilizației romanilor.

Finalități de studiu

Studentul la finele cursului va fi capabil:

- Să descrie principalele etape de evoluție a limbii latine literare;
- Să aplice la citirea textelor regulile de pronunțare specifice limbii latine;
- Să identifice părțile de vorbire în limba latină;
- Să distingă conjugările și temele verbului latin;
- Să descrie procedeele de formare a paradigmatelor declinării I și a II-a a substantivelor;
- Să descrie mecanismul de formare a timpurilor verbului latin din sistemul infectului;
- Să descrie specificul declinării substantivelor de declinare a III-a;
- Să caracterizeze specificul substantivelor de declinare a IV-a și a V-a;
- Să descrie mecanismul de formare a diverselor tipuri de pronume;
- Să stabilească asemănările și deosebirile dintre gradele de comparație din limba latină și din cea română;
- Să descrie mecanismul de formare a timpurilor din sistemul perfectului;
- Să explice mecanismul de formare a timpurilor modului conjunctiv.

Teme de bază: 1. Evoluția limbii latine literare: caracterizare generală. 2. Structura fonetică a limbii latine. 3. Structura gramaticală a limbii latine: caracterizare generală. 4. Verbul. Sistemul verbului. Timpul prezent al modului indicativ și al celui imperativ. 5. Substantivul. Sistemul substantivului. Declinarea I și a II-a a substantivelor și adjectivelor. 6. Timpurile modului indicativ din sistemul infectului: caracterizare semantică și gramaticală. 7. Declinarea a III-a a substantivelor și adjectivelor. Gradele de comparație ale adjectivelor. 8. Declinările a IV-a și a V-a ale substantivului. 9. Pronumele; clasificarea semantică și caracteristicile morfologice ale pronumelor. 10. Adjectivul. Gradele de comparație ale adjectivelor. 11. Timpurile modului indicativ din sistemul perfectului: caracterizare semantică și morfologică. 12. Modul conjunctiv: timpuri și valori.

Strategii de predare-învățare: prelegeri interactive, lucrări de laborator, proiecte; consultații.

Strategii evaluare:

Evaluare realizată prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii etc. Nota finală se constituie din: rezultatul evaluării finale (40%), evaluărilor curente (40%), evaluare calității lucrului individual al studentului (20%) pe parcursul semestrului, inclusiv portofoliul, participare la discuții, prezentări, activitatea la seminare etc.

Bibliografie selectivă:

1. C. Cemârțan, E. Kucerov. *Lectiones Latinae*. –Chișinău, 2005
2. C. Cemârțan. *Limba latină prin cultură civilizație antică* –Chișinău, 2013
3. A. Ciobanu, S. Misco ș. a. *Lingua Latina*. –Chișinău, 1996.
4. M. Pârlog. *Gramatica limbii latine*. –București, 1996.
5. V. Matei. *Gramatica limbii latine*. –București, 1993.
6. I. Bujor, Fr. Chiriac. *Gramatica limbii latine*. –București, 1971.
7. D. Slușanșii. *Sintaxa limbii latine*. –2 vol. –București, 1994.
8. I. Michel. *Grammaire de base du latin*. –Paris, 1967.
9. N. Lascu. *Manual de limbă latină pentru învățământul superior*. – București, 1957.
10. N. Barbu. *Sintaxa limbii latine (După metoda istorico-stilistică)*. – București, 1947.
11. И. Боровский, А. Болдырев. *Учебник латинского языка*. –Москва, 1975.
12. A. Juret. *Systeme de la syntaxe latine*. –Paris, 1933.
13. E. Lovinescu. *Pronunțarea latină în epoca clasică*. –București, 1904.
14. N. Marinescu. *Fonetica istorică a limbii latine*. București, 1937.
15. I. Fischer. *Morfologia istorică a limbii latine: Substantivul*. București, 1985.
16. T. Vasilescu. *Curs de sintaxă istorică a limbii latine*. –București, 1962.
17. И. Тронский. *Очерки из истории латинского языка*. – Москва-Ленинград, 1953.
18. И. Тронский. *Историческая грамматика латинского языка*. –Москва, 1960.

Data

Semnătura